

## Suuret tuloerot heikentävät kaikkien hyvinvointia

Tuloerot kasvoivat Suomessa erityisesti 1990-luvun jälkipuoliskolla, mutta kasvu on jatkunut edelleen myös 2000-luvulla. Tuloerot ovat nyt Suomessa samalla tasolla kuin mitä ne olivat 1970-luvun alussa. Tuloerojen kasvua on seurannut suhteellisen köyhyyden kasvu, mikä kuvaa pienituloisten tulojen jäämistä jälkeen keskimääräisestä tulokehityksestä. Tuloerot ja suhteellinen köyhyys ovat kasvaneet myös monissa muissa matalien tuloerojen maissa viimeisen 15 - 20 vuoden aikana, mutta erojen kasvu on ollut Suomessa poikkeuksellisen voimakasta muihin OECD-maihin verrattuna. Tuloerojen kasvu matalien tuloerojen maissa ei selity talouskasvulla, sillä tuloerojen kehityksellä ja talouskasvulla ei ole yksiselitteistä yhteyttä. Esimerkiksi Suomessa tuloerot pienentyivät 1980-luvun voimakkaan talouskasvun aikana.

On olemassa hyvinkin erilaisia näkemyksiä siitä, kuinka suurta eriarvoisuutta yhteiskunnassa tulisi hyväksyä. On myös näkemyksiä, että tuloeroja tulisi kasvattaa, jotta talouteen syntyisi kannustimia ja ostovoimaa palveluille. Sen sijaan mahdollisuuksien tasa-arvon suhteen vallitsee sangen suuri yksimielisyys. Kaikilla katsotaan olevan oikeus paremman elintason tavoitteluun ja siksi kaikilla sosiaalisista lähtökohdista huolimatta tulisi olla mahdollisuus sosiaalisen nousun tavoitteluun. Vanhempien sosiaalinen asema ennustaa heidän lastensa sosiaalista asemaa yleensä voimakkainten niissä maissa, joissa on suuret tuloerot.

Richard Wilkinson ja Kate Pickett esittävät kirjassaan "Spirit Level", että suuret tuloerot aiheuttavat sosiaalisia ongelmia sekä heikentävät väestön terveyttä ja hyvinvointia. Tämä siksi, että suuret tuloerot heikentävät sosiaalista luottamusta ja sosiaalista liikkuvuutta, millä on monia yhteiskunnallisia kerrannaisvaikutuksia. Wilkinson ja Pickett katsovat, että pohjoismaiden kaltaiset pienten tuloerojen maat ovat kilpailu- ja muuntautumiskykyisimpiä globalisoituneessa taloudessa juuri pienten tuloerojensa ansiosta. Myös monissa muissa tutkimuksissa on esitetty, että tuloerojen kasvu heikentää sosiaalista koheesiota ja luottamusta, mistä seuraa epäsuotuisia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Tilastojen valossa maiden väliset tuloerot näyttävätkin kulkevan käsi kädessä niin terveys- ja hyvinvointierojen kuin yhteiskunnallisten ongelmien kanssa. Wilkinsonin ja Pickettin kirja ilmestyy suomenkielisenä maaliskuussa 2011.

### Kirjallisuutta:

Wilkinson, R, Pickett, K. The Spirit Level: Why More Equal Societies Almost Always Do Better. London, Allen Lane, 2009.

Wilkinson, R, Pickett, K. Tasa-arvo ja hyvinvointi - Miksi tasa-arvo on hyväksi kaikille. Helsingin Sanomat, 2011.



Pasi Moisio  
yksikön päällikkö

Vähimmäisturvayksikkö, THL  
etunimi.sukunimi@thl.fi